

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/66/2008

BILANS CZTERECH LAT INTEGRACJI POLSKI Z UNIĄ EUROPEJSKĄ

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, KWIECIEŃ 2008

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
12 października 2007 roku

Spis treści

POPARCIE DLA CZŁONKOSTWA W UNII EUROPEJSKIEJ	1
OGÓLNE OCENY SKUTKÓW CZŁONKOSTWA	2
OCENA SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH SKUTKÓW AKCESJI	7
OCENA SKUTKÓW AKCESJI DLA SYTUACJI POLSKI W ŚWIECIE	12
OCENA CYWILIZACYJNO-KULTUROWYCH SKUTKÓW AKCESJI	13
POCZUCIE WŁASNEJ WARTOŚCI POLAKÓW PO PRZYSTĄPIENIU DO UE.....	17
OCENA SKUTKÓW INTEGRACJI A POPARCIE DLA CZŁONKOSTWA W UE	17

Badania realizowane w przeddzień kolejnych rocznie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, począwszy od kwietnia 2005 roku, pokazywały wzrastające przekonanie o słuszności tej decyzji oraz zwiększające się zadowolenie z efektów integracji. Obecnie¹, po upływie niemal czterech lat od uzyskania przez Polskę członkostwa w tej organizacji, nastąpiła stabilizacja ocen skutków integracji. Bilans obecności w Unii Europejskiej jest – w odczuciu społecznym – zdecydowanie pozytywny.

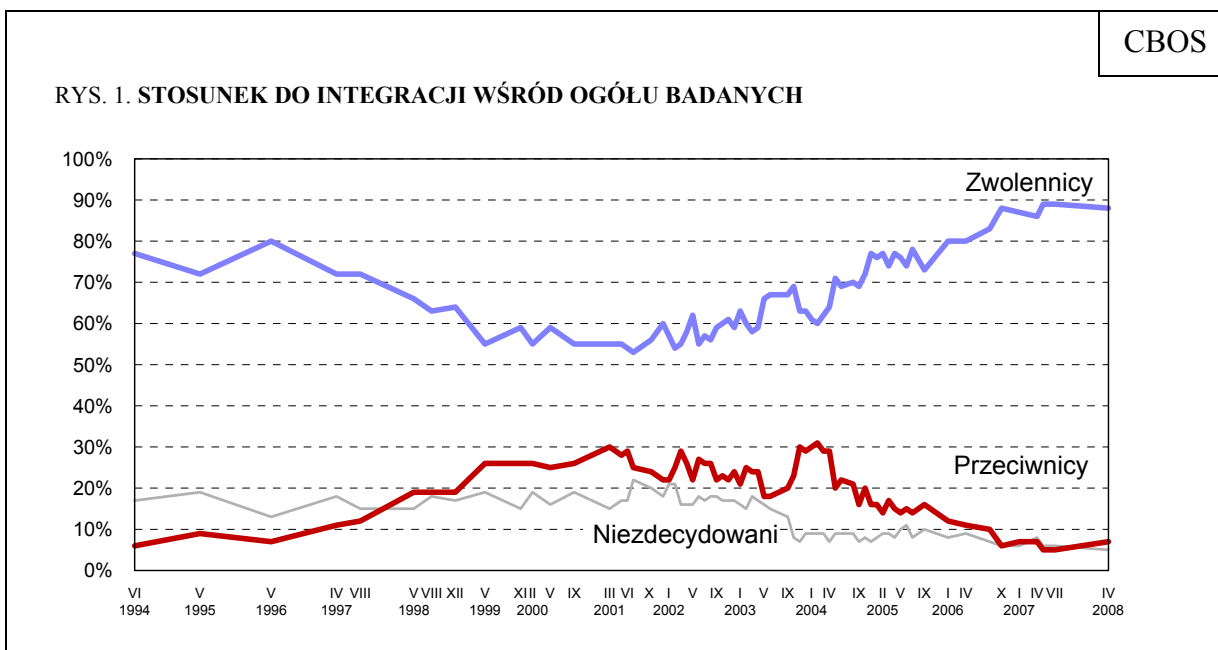
POPARCIE DLA CZŁONKOSTWA W UNII EUROPEJSKIEJ

W społeczeństwie utrzymuje się bardzo wysokie poparcie dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Do zwolenników obecności naszego kraju w UE zalicza się obecnie 88% Polaków, a do jej przeciwników zaledwie 7%. Od ubiegłego roku liczba osób akceptujących członkostwo we Wspólnocie praktycznie się nie zmieniła. W ciągu ostatnich czterech lat, czyli od kwietnia 2004 roku, kiedy to Polska była w przededniu wejścia do Unii Europejskiej, odsetek zwolenników integracji wzrósł o 24 punkty, natomiast odsetek jej przeciwników zmniejszył się o 22 punkty.

Tabela 1

Stosunek do integracji europejskiej wśród ogółu badanych	Wskazania respondentów według terminów badań																		
	X	XI	XII	II	III	IV	V	VI	VII	IX	I	IV	VIII	X	I	IV	V	VII	IV
	2004			2005							2006				2007				'08
	w procentach																		
Zwolennicy	72	77	76	77	74	77	76	74	78	73	80	80	83	88	87	86	89	89	88
Przeciwnicy	20	16	16	14	17	15	14	15	14	16	12	11	10	6	7	7	5	5	7
Niezdecydowani	8	7	8	9	9	8	10	11	8	10	8	9	7	6	6	8	6	6	5

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (215) zrealizowano w dniach 11–14 kwietnia 2008 roku na liczącej 1101 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Akceptacja członkostwa Polski w UE jest powszechna nie tylko w skali całego kraju, ale zdecydowanie dominuje także we wszystkich analizowanych grupach społeczno-demograficznych (zob. tabele aneksowe) oraz w elektoratach wszystkich partii politycznych cieszących się obecnie największym poparciem społecznym.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty*	Stosunek do członkostwa Polski w Unii Europejskiej		
	zwolennicy	przeciwnicy	niezdeterminowani
	w procentach		
SLD*	100	0	0
PO	98	2	0
PSL*	90	6	3
PiS	85	11	4

* Ze względu na małą liczebność zwolenników PSL i SLD w badanej próbie dane dotyczące elektoratów tych partii należy traktować jako przybliżone

OGÓLNE OCENY SKUTKÓW CZŁONKOSTWA

W pierwszych trzech latach po wejściu Polski do Unii Europejskiej oceny skutków członkostwa sukcesywnie się polepszały. Z roku na rok coraz więcej Polaków dostrzegało korzyści wynikające z obecności naszego kraju w tej organizacji. Obecnie tendencja do poprawy opinii o konsekwencjach integracji została zahamowana, ale – co ważne – nie odwróciła się.

Warto podkreślić, że członkostwo we Wspólnocie spełniło pokładane w nim wcześniej nadzieje. Co więcej, skutki integracji oceniane są lepiej, niżby to wynikało z wcześniejszych prognoz.

Dokładnie tak samo jak rok temu układają się oceny skutków członkostwa dla Polski. Liczba osób przekonanych, że integracja przynosi naszemu krajowi więcej korzyści niż strat, sięga niemal dwóch trzecich (64%) i jest ponad czterokrotnie większa niż odsetek opinii krytycznych (15%).

Podobnie jak w latach ubiegłych doświadczanie osobistych korzyści z członkostwa w Unii Europejskiej jest zdecydowanie rzadsze niż przekonanie o pozytywnych rezultatach integracji dla Polski. Stosunkowo dużo osób nie potrafi bowiem jednoznacznie określić, czy zyskali, czy też stracili na akcesji. Badani mający sprecyzowaną opinię w tej kwestii zdecydowanie częściej deklarują, że osobiście skorzystali na członkostwie (43%), niż że przyniosło im ono straty (13%).

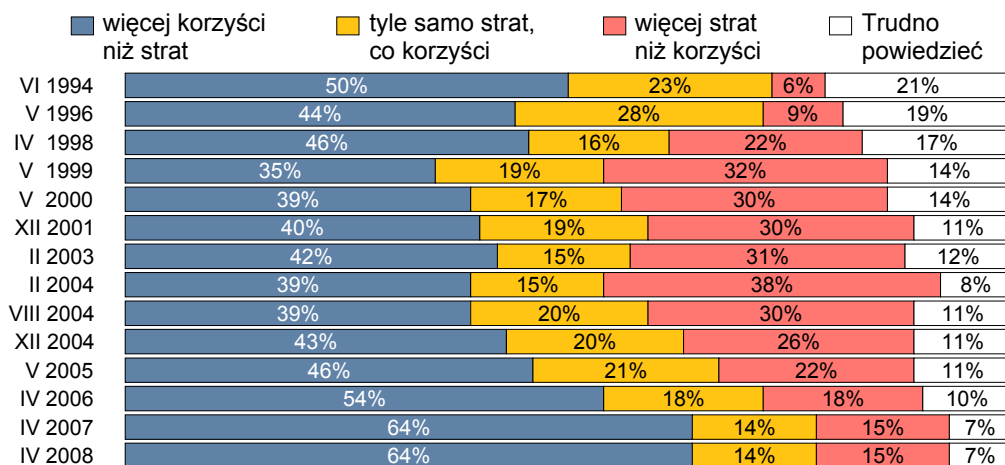
W pierwszych dwóch latach od momentu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej przeważało przekonanie, że na wejściu naszego kraju do Wspólnoty więcej skorzystały państwa „starej Europy” niż Polska. W ubiegłym roku po raz pierwszy nieznacznie więcej respondentów uznało, że beneficjentem integracji jest przede wszystkim Polska. Po czterech latach członkostwa opinia ta się umocniła. Obecnie przekonanie, że integracja Polski z Unią okazała się korzystna przede wszystkim dla naszego kraju, wyraża ponad jedna trzecia badanych (35%). Więcej niż co czwarta osoba (27%) sądzi, że beneficjentami tego procesu są głównie dawni członkowie Unii.

We wszystkich analizowanych grupach społeczno-demograficznych oceny dotychczasowego bilansu członkostwa Polski w Unii Europejskiej – zarówno w wymiarze ogólnokrajowym, jak i osobistym – częściej są dobre niż złe. Niemniej jednak pozycja badanych w strukturze społecznej (głównie wykształcenie, dochody oraz wiek) różnicuje opinie o dotychczasowych efektach integracji.

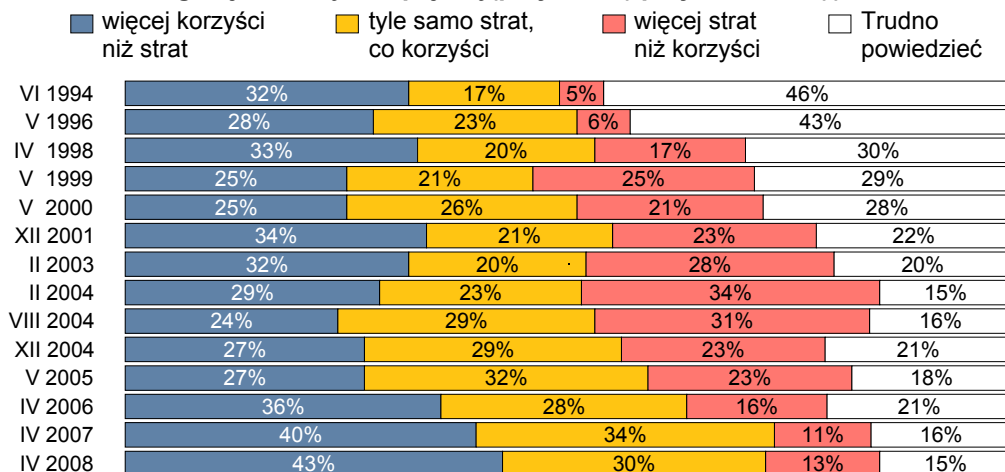
O tym, że członkostwo w Unii Europejskiej przynosi Polsce więcej korzyści niż strat, przekonane są zatem najczęściej osoby z wykształceniem wyższym (79%), badani o miesięcznych dochodach *per capita* powyżej 1200 zł (79%) oraz ludzie młodzi – do 24 roku życia (76%). W grupach społeczno-zawodowych są to przede wszystkim: kadra kierownicza, inteligencja (79%) i pracownicy umysłowi niższego szczebla (78%), a wśród biernych zawodowo – uczniowie i studenci (80%).

RYS. 2

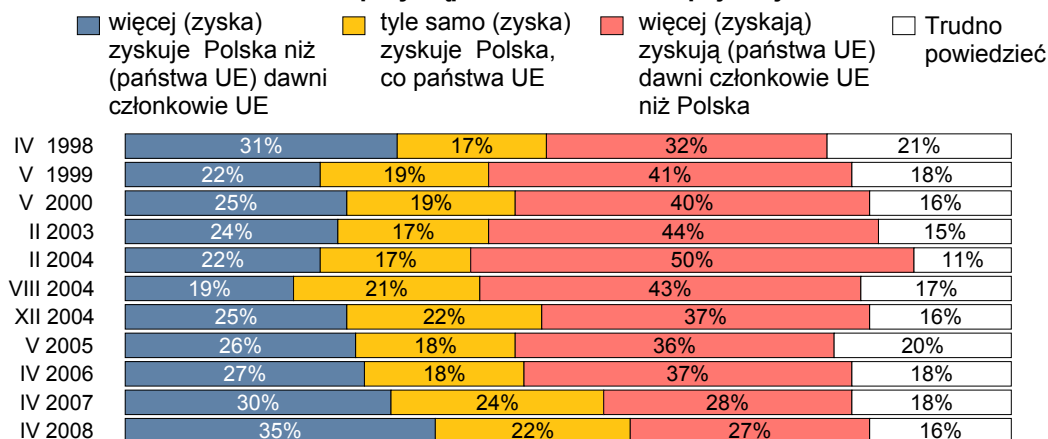
Integracja z Unią Europejską (przyniesie) przynosi Polsce:

Integracja z Unią Europejską (przyniesie) przynosi Panu(i) osobiście:

Na przystąpieniu do Unii Europejskiej:

Przedstawiciele wymienionych kategorii społecznych częściej niż przeciętnie dostrzegają również pozytywne skutki integracji dla siebie osobiście. Korzyści z akcesji doświadczą zatem większość osób legitymujących się wyższym wykształceniem (59%), osiągających miesięcznie dochody powyżej 1200 zł *per capita* (64%) oraz ludzi młodych – do 24 roku życia (62%) i mających od 25 do 34 lat (55). W grupach społeczno-zawodowych poczucie, że integracja przynosi im osobiście więcej zysków niż strat, mają najczęściej badani zaliczający się do kadry kierowniczej, inteligencji (62%) i pracownicy umysłowi niższego szczebla (55%), a spośród niepracujących – uczniowie i studenci (66%). Najbardziej pozytywne skutki integracji odczuwają ludzie starsi i słabo wykształceni, będący w trudnej sytuacji materialnej i zawodowej. Korzyści z integracji osobiście doświadczą co trzeci respondent z wykształceniem podstawowym, co trzeci emeryt i tylko co czwarty rencista. Na podobnie niskim poziomie kształtuje się odsetek osób odczuwających pozytywne efekty integracji w swoim życiu wśród badanych źle oceniających warunki materialne swojego gospodarstwa domowego (25%) oraz wśród bezrobotnych (30%).

Osoby zadowolone z efektów integracji na ogół częściej skłonne są uważać, że to przede wszystkim Polska skorzystała na rozszerzeniu Wspólnoty, a nie dawni członkowie Unii Europejskiej. Przekonanie to jest najczęstsze wśród osób najlepiej wykształconych – (47%) i sytuowanych (55%) oraz wśród najmłodszych respondentów (47%). Do głównych beneficjentów rozszerzenia UE zaliczają Polskę przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji (44%), pracownicy umysłowi niższego szczebla (43%), właściciele firm (46%) oraz uczniowie i studenci (51%).

Oceny skutków integracji mają także wymiar polityczny. Generalnie częściej o pozytywnych efektach członkostwa przekonane są osoby identyfikujące się z lewicą niż badani deklarujący prawicowe poglądy polityczne. Zarówno jedni, jak i drudzy postrzegają je jednak jako dobre dla Polski i dla siebie osobiście. Przekonanie o pozytywnym bilansie czterech lat członkostwa w UE w skali kraju i w wymiarze osobistym przeważa także w elektoratach wszystkich partii politycznych cieszących się obecnie największym poparciem społecznym. Stosunkowo najmniej jednoznacznie pozytywne opinie w tej kwestii mają sympatycy PiS. Wśród zwolenników tego ugrupowania, w odróżnieniu od zwolenników pozostałych partii, przeważają osoby skłonne twierdzić, że głównym beneficjentem przystąpienia naszego kraju do struktur europejskich są państwa „starej Europy”, nie zaś Polska.

Tabela 3

Potencjalne elektoraty	Wejście Polski do UE przynosi Polsce więcej korzyści niż strat	Opinie niejednoznaczne	Wejście Polski do UE przynosi Polsce więcej strat niż korzyści	Trudno powiedzieć
	w procentach			
SLD*	86	0	14	0
PSL*	79	0	14	7
PO	76	10	11	3
PiS	53	20	19	8

* Ze względu na małą liczebność zwolenników PSL i SLD w badanej próbie dane dotyczące elektoratów tych partii należy traktować jako przybliżone

Tabela 4

Potencjalne elektoraty	Wejście Polski do UE mnie osobiście przynosi więcej korzyści niż strat	Opinie niejednoznaczne	Wejście Polski do UE mnie osobiście przynosi więcej strat niż korzyści	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	60	23	8	8
SLD*	53	24	11	12
PSL*	41	33	15	11
PiS	36	35	13	17

* Ze względu na małą liczebność zwolenników PSL i SLD w badanej próbie dane dotyczące elektoratów tych partii należy traktować jako przybliżone

Tabela 5

Potencjalne elektoraty	Na przystąpieniu Polski do UE więcej zyskuje Polska niż dawni członkowie Unii	Opinie niejednoznaczne	Na przystąpieniu Polski do UE więcej zyskują dawni członkowie Unii niż Polska	Trudno powiedzieć
	w procentach			
SLD*	53	21	16	10
PO	46	24	22	8
PSL*	45	13	38	4
PiS	29	16	38	18

* Ze względu na małą liczebność zwolenników PSL i SLD w badanej próbie dane dotyczące elektoratów tych partii należy traktować jako przybliżone

Opinie o skutkach przystąpienia Polski do Unii Europejskiej wiążą się ze stosunkiem do integracji. Zwolennicy członkostwa naszego kraju w UE oceniają je lepiej niż przeciwnicy, przy czym po raz kolejny potwierdza się prawidłowość, zgodnie z którą poparcie dla integracji silniej wiąże się z pozytywną oceną jej dotychczasowych efektów w skali całego kraju (V Cramera = 0,32) niż w wymiarze osobistym (V Cramera = 0,21). Oznacza to, że Polacy popierając członkostwo w UE nadal w większym stopniu kierują się przekonaniem, że jest ono korzystne dla kraju, niż poczuciem, iż sami zyskują na akcesji.

Tabela 6

Stosunek do członkostwa Polski w Unii Europejskiej	Wejście Polski do UE przynosi Polsce więcej korzyści niż strat	Opinie niejednoznaczne	Wejście Polski do UE przynosi Polsce więcej strat niż korzyści	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Zwolennicy	69	13	13	5
Przeciwnicy	25	17	50	8
Niezdecydowani	25	23	10	43

Tabela 7

Stosunek do członkostwa Polski w Unii Europejskiej	Wejście Polski do UE mniej osobiście przynosi więcej korzyści niż strat	Opinie niejednoznaczne	Wejście Polski do UE mniej osobiście przynosi więcej strat niż korzyści	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Zwolennicy	47	29	11	13
Przeciwnicy	13	39	35	14
Niezdecydowani	17	24	14	45

OCENA SPOŁECZNO-GOSPODARCZYCH SKUTKÓW AKCESJI

Przystąpienie do Unii Europejskiej dało impuls do poprawy koniunktury gospodarczej w Polsce. Do przyspieszenia wzrostu gospodarczego w ostatnich latach przyczyniło się przede wszystkim zwiększenie eksportu polskich firm na rynki unijne oraz wzrost inwestycji w kraju, związany po części z napływem do Polski funduszy unijnych. W efekcie wzrost gospodarczy w 2006 roku sięgał 6,2%, a w roku 2007 – 6,5%. Prognozy na rok bieżący wskazują na zmniejszenie się tempa wzrostu gospodarczego w naszym kraju, nadal jednak ma być on wysoki i wynieść około 5%.

Opinia publiczna w Polsce już w pierwszym roku obecności naszego kraju w strukturach europejskich zaczęła dostrzegać pozytywne oddziaływanie integracji na stan polskiej gospodarki. Badania przeprowadzane po uzyskaniu przez nasz kraj członkostwa we Wspólnocie pokazywały, że z roku na rok rośnie odsetek osób przekonanych o korzystnym wpływie integracji na funkcjonowanie polskiej gospodarki. Przeświadczenie to umocniło się szczególnie w trzecim roku członkostwa, kiedy to grupa osób pozytywnie oceniających gospodarcze skutki integracji zwiększyła się z 57% do 72%. W ciągu ostatniego roku odsetek osób dostrzegających gospodarcze korzyści z integracji jeszcze się zwiększył, ale już tylko nieznacznie (o 3 punkty). Obecnie trzy czwarte Polaków pozytywnie ocenia oddziaływanie członkostwa w UE na stan polskiej gospodarki.

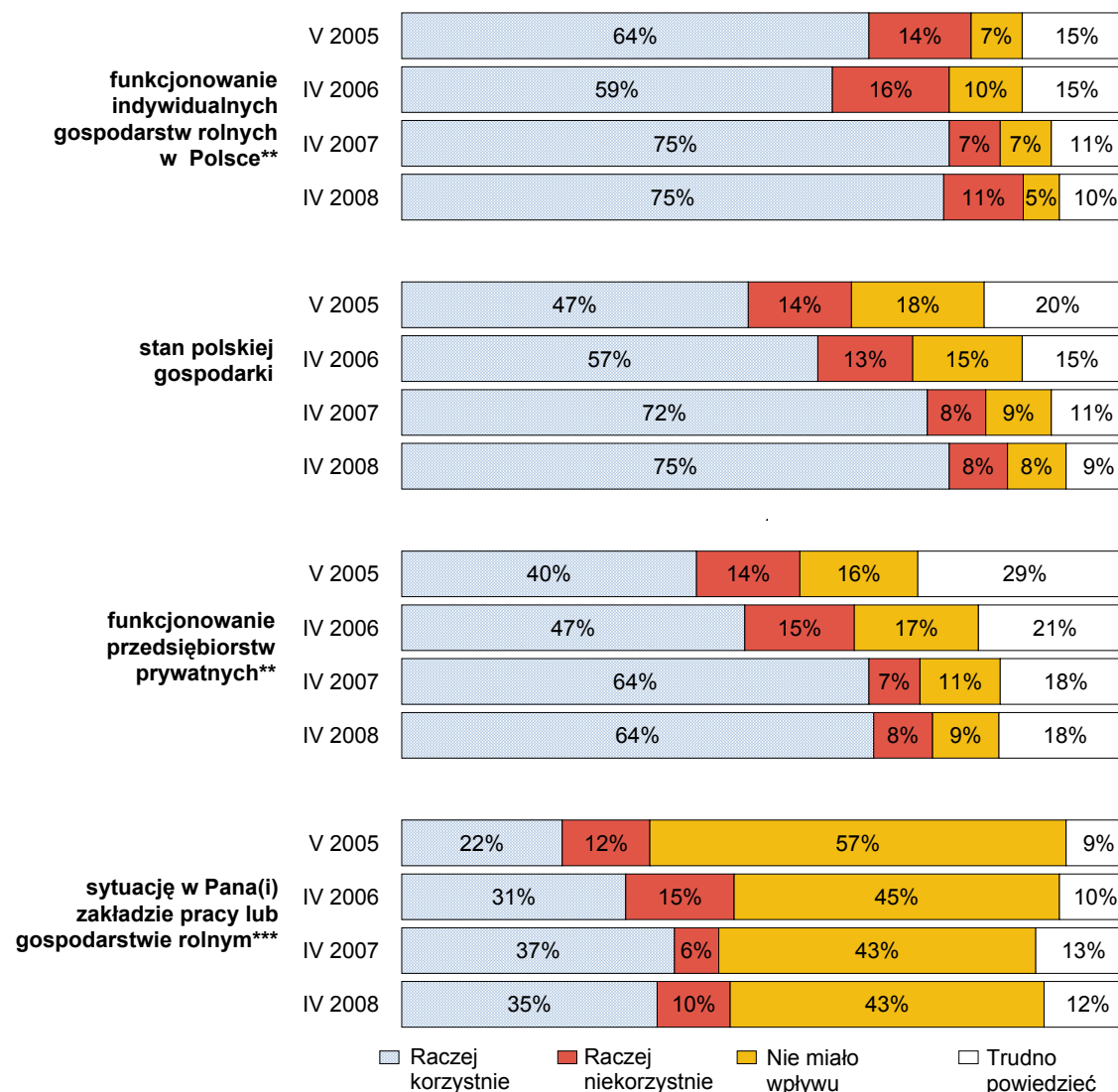
Przekonanie o korzystnym wpływie przynależności do UE na stan polskiej gospodarki dominuje we wszystkich grupach społeczno-demograficznych. Podobnie jak w ubiegłych latach na postrzeganie ekonomicznych korzyści z członkostwa wpływa położenie w strukturze społecznej. Gospodarcze zyski z integracji najczęściej dostrzegają osoby z wykształceniem wyższym (86%), badani o miesięcznych dochodach *per capita* powyżej 1200 zł (86%), respondenci w wieku od 18 do 24 lat (88%) oraz mieszkańcy największych miast (83%). W grupach społeczno-zawodowych są to: kadra kierownicza i inteligencja (85%), właściciele firm (86%), a także robotnicy wykwalifikowani (82%). Grupę, w której przekonanie o korzystnym wpływie integracji na stan polskiej gospodarki jest najbardziej powszechne, stanowią uczniowie i studenci (95%).

Oceny gospodarczych skutków członkostwa Polski w Unii Europejskiej są zróżnicowane w zależności od sektora gospodarki. Dziedziną, która w społecznej ocenie najszybciej i najwięcej zyskała na integracji, pozostaje rolnictwo. O korzystnym wpływie członkostwa na polskie rolnictwo, tak samo jak przed rokiem, przekonanych jest trzy czwarte badanych (75%). Nieco więcej osób niż rok temu (11%) sądzi jednak, że gospodarstwa rolne straciły w wyniku integracji. Wśród samych rolników opinia o korzystnym bilansie członkostwa w UE dla rolnictwa jest mniej powszechna niż w całym społeczeństwie, nie zmienia to jednak faktu, że podziela ją większość z nich (66%).

Nie zmieniły się oceny skutków integracji dla funkcjonowania przedsiębiorstw prywatnych. Tak jak rok temu niemal dwie trzecie badanych (64%) uważa, że firmy prywatne zyskały na członkostwie.

Nieznacznie gorzej niż rok temu kształtują się opinie o skutkach akcesji dla sytuacji w miejscu pracy respondentów. Największa grupa osób aktywnych zawodowo (43%) nie dostrzega wpływu integracji na funkcjonowanie ich zakładów pracy. Badani, którzy zauważają efekty wejścia do Unii Europejskiej w miejscu pracy, częściej uznają, że są one korzystne (35%) niż niekorzystne (10%, o 4 punkty więcej niż rok temu). Skutki akcesji – zarówno pozytywne, jak i negatywne – w największym stopniu odczuli rolnicy i pracownicy gospodarstw rolnych. Niemal połowa pracujących w rolnictwie (49%) uważa, że ich gospodarstwa zyskały na członkostwie. Przeciwnego zdania jest prawie co piąta osoba z tej grupy (19%). Badani pracujący w pozostałych sektorach często nie zauważają wpływu integracji na funkcjonowanie swoich zakładów pracy, przy czym korzyści z integracji częściej dostrzegają pracownicy sektora prywatnego (35%) i mieszanego: prywatnego i państwowego (36%) niż zatrudnieni w instytucjach państwowych i publicznych (30%).

RYS. 3. CZY, PANA(I) ZDANIEM, PRZYSTĄPIENIE POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ WPLYNĘŁO RACZEJ KORZYSTNIE, RACZEJ NIEKORZYSTNIE CZY TEŻ NIE MIAŁO WPLYWU NA*:

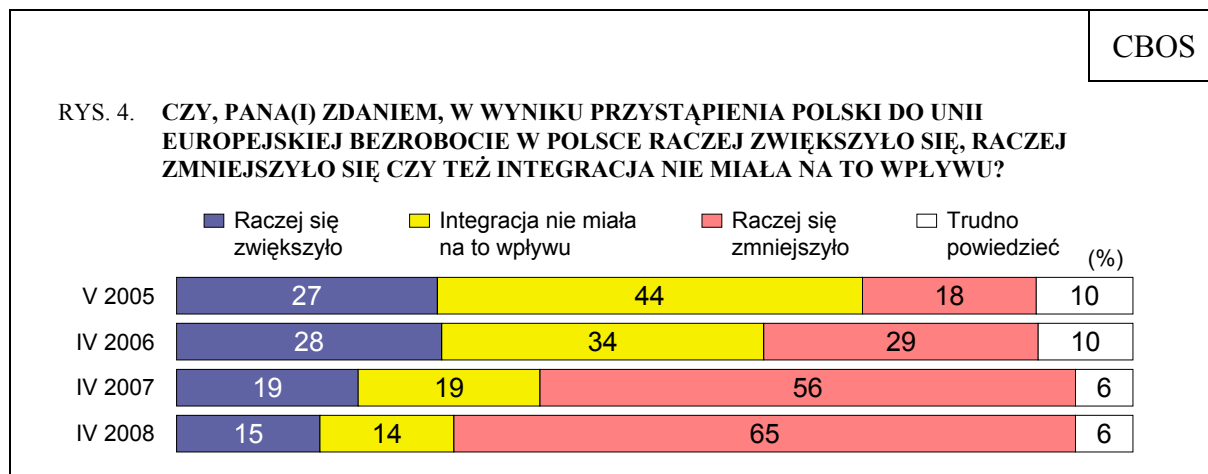
* Do II 2004 roku stosowaliśmy w pytaniu czas przyszły

** W latach 1994–1996 pytanie dotyczące tych sfer życia brzmiało: „Połączenie, integracja Polski z Unią Europejską może mieć wpływ na różne dziedziny życia w Polsce. Czy, Pana(i) zdaniem, przyczyni się ono raczej do rozwoju czy też raczej do upadku: państwowych przedsiębiorstw i zakładów, prywatnych przedsiębiorstw i zakładów, indywidualnych gospodarstw rolnych?”

*** Dotyczy osób aktywnych zawodowo

Chociaż poprawa stanu polskiej gospodarki była widoczna już w pierwszym roku członkostwa w Unii, Polacy początkowo nie odczuwali pozytywnych zmian na krajowym rynku pracy. Stały się one wyraźnie zauważalne w trzecim roku członkostwa, kiedy to w kwietniu 2007 roku 56% badanych stwierdziło, że przystąpienie do Unii przyczyniło się do zmniejszenia bezrobocia w Polsce. Obecnie, po blisko czterech latach od momentu akcesji, opinia ta jest podzielana już przez niemal dwie trzecie badanych (65%).

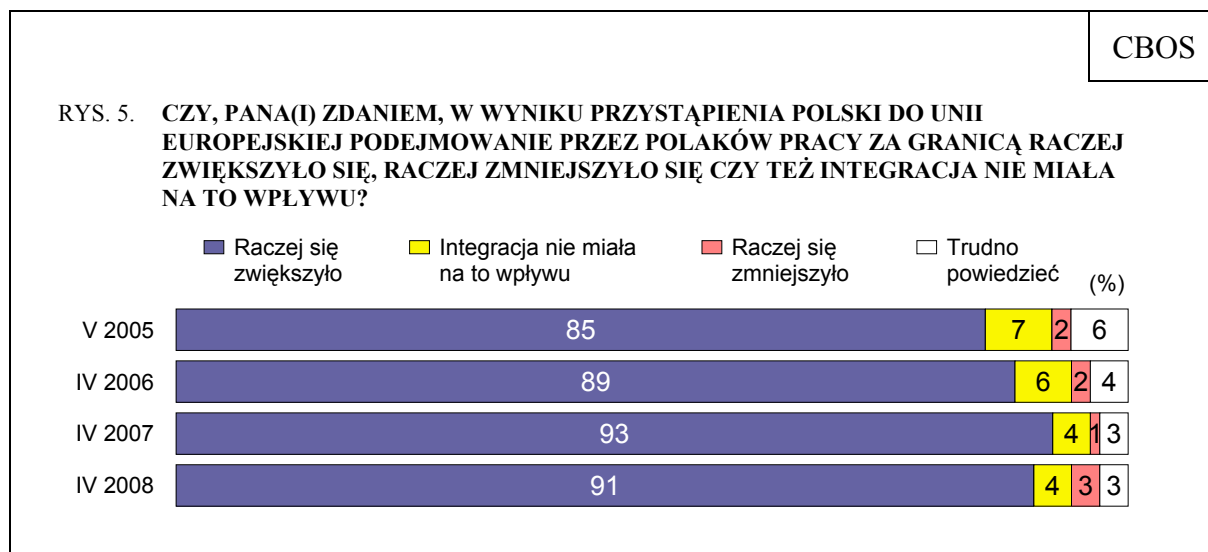
Znacząca poprawa opinii o wpływie integracji na wielkość bezrobocia w Polsce w ostatnich dwóch latach nie jest przypadkowa. To właśnie w latach 2006–2007 nastąpił spektakularny spadek liczby osób bezrobotnych w naszym kraju. W momencie akcesji stopa bezrobocia w Polsce sięgała niemal 20%, na początku 2006 roku była nadal wysoka (18%), ale zaczęła już wyraźnie maleć, aby w marcu 2008 roku spaść do niewiele ponad 11%.

Zmniejszanie się stopy bezrobocia wynikało z utrzymywania się dobrej koniunktury gospodarczej w Polsce i wzrostu popytu na pracę, ale także z podejmowania przez Polaków pracy za granicą. Jak wynika z naszych szacunków, po 1 maja 2004 roku pracowało za granicą lub pracuje obecnie nie mniej niż trzy miliony Polaków, z czego ogromna większość była lub jest zatrudniona w którymś z krajów należących do Unii Europejskiej. Wprawdzie w 2007 roku migracje zarobkowe nie nasiliły się, ale pracujący za granicą nie zaczęli jak na razie masowo wracać do kraju².

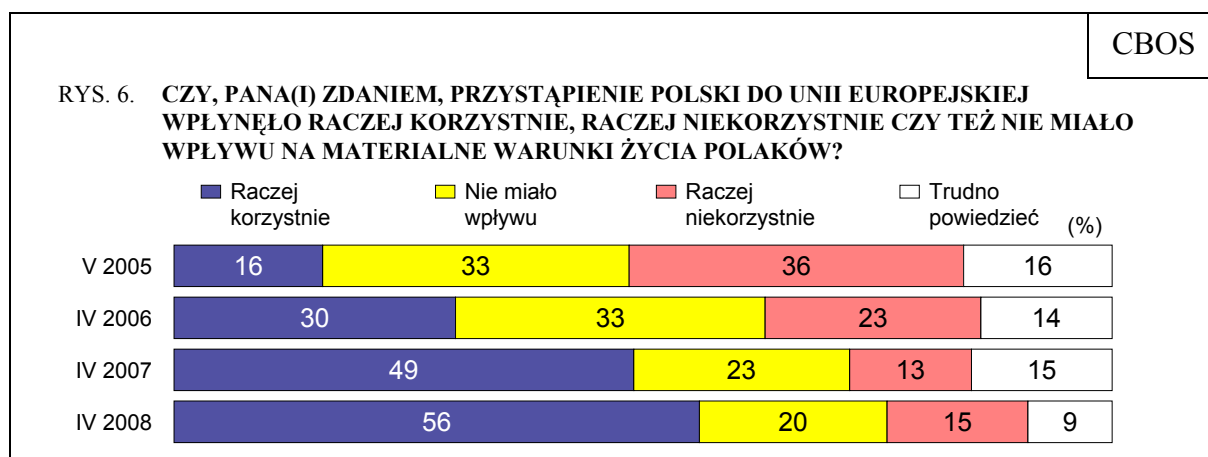
Wyjazdy Polaków do pracy za granicą są jednym z najczęściej dostrzeganych skutków przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.

² Por. komunikaty CBOS: „Doświadczenia i plany dotyczące pracy za granicą”, luty 2008; „Praca Polaków za granicą”, marzec 2008.

Widoczne już po roku od momentu wejścia Polski do Unii polepszenie stanu polskiej gospodarki w drugim roku członkostwa zaczęło się przekładać na postrzeganą poprawę materialnych warunków życia. W kolejnych latach rósł odsetek osób przekonanych, że przystąpienie do tej organizacji wpłynęło korzystnie na materialne warunki życia Polaków. W ostatnim roku zwiększył się on o 7 punktów (do 56%).

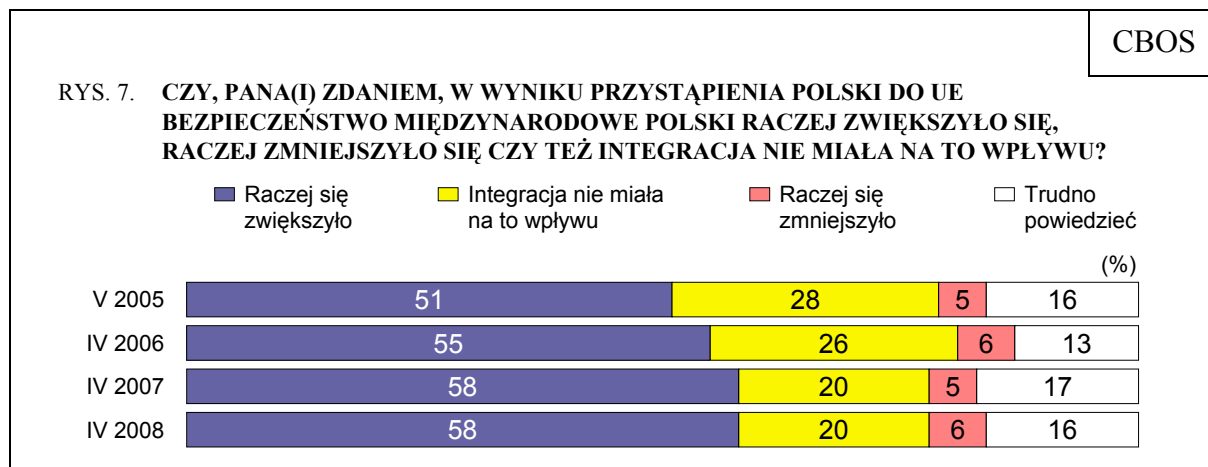
Coraz lepsze oceny wpływu integracji na warunki bytowe korespondują z rekordowo wysokim obecnie (biorąc pod uwagę ostatnie dwudziestolecie) poziomem zadowolenia z warunków materialnych gospodarstw domowych³.

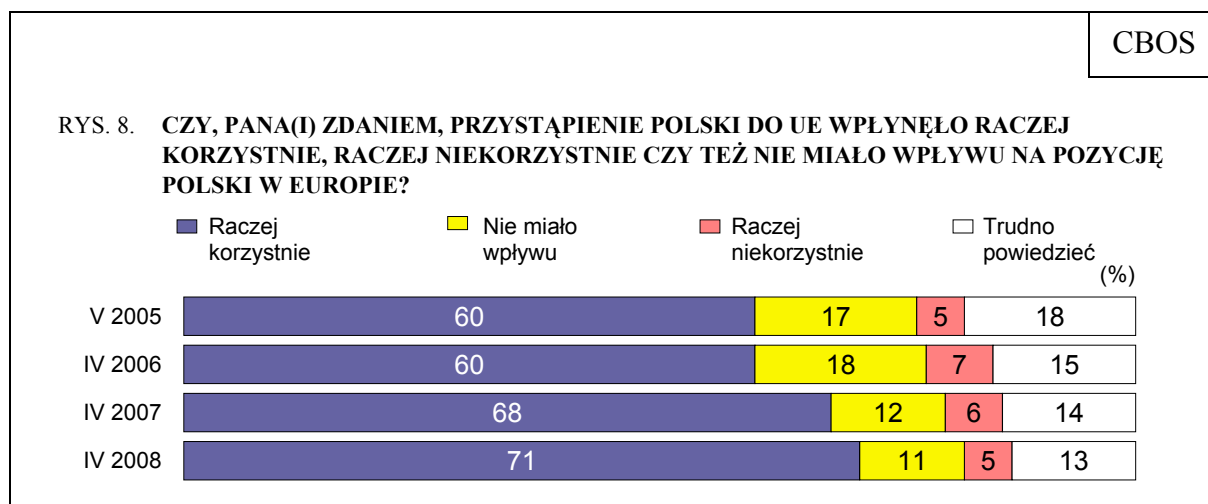
³ Por. komunikat CBOS „Nastroje społeczne w marcu”, marzec 2008.

OCENA SKUTKÓW AKCESJI DLA SYTUACJI POLSKI W ŚWIECIE

W ocenie społecznej, przystąpienie do Unii Europejskiej miało korzystne skutki dla sytuacji Polski na arenie międzynarodowej. Tak samo jak w roku ubiegłym 58% badanych uważa, że będąc członkiem Unii Europejskiej Polska jest bardziej bezpieczna niż przed akcesją.

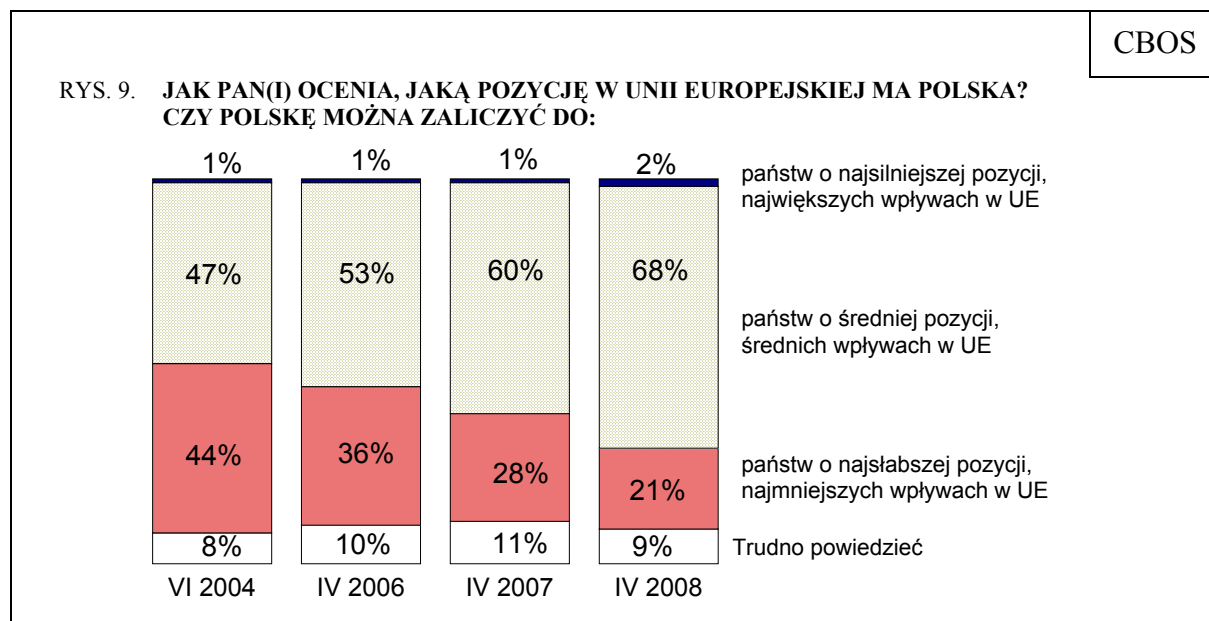

Już niemal trzy czwarte ankietowanych (71%) jest zdania, że obecność Polski w Unii wzmocniła pozycję naszego kraju w Europie.

Z roku na rok coraz więcej osób zalicza Polskę do państw o średniej pozycji i średnich wpływach w Unii Europejskiej (obecnie 68%, o 8 punktów więcej niż przed rokiem i o 21 punktów więcej niż w czerwcu 2004, a więc niedługo po akcesji). Maleje natomiast

liczba tych, którzy uważają, że Polska jest krajem mało liczącym się w Unii (21%, o 7 punktów mniej niż w zeszłym roku i o 23 punktów mniej niż prawie cztery lata temu).

OCENA CYWILIZACYJNO-KULTUROWYCH SKUTKÓW AKCESJI

Można sądzić, że o ile społeczno-ekonomiczne rezultaty obecności Polski w Unii Europejskiej są dość dobrze widoczne i wymierne, o tyle trudniej uchwytne są cywilizacyjno-kulturowe efekty członkostwa. Tymczasem w latach ubiegłych z każdym rokiem przybywało osób dostrzegających pozytywny wpływ integracji także w tej sferze.

Obecnie tendencja do poprawy opinii o cywilizacyjno-kulturowych konsekwencjach członkostwa została zahamowana. W niektórych wymiarach ocen nieznacznie zwiększył się krytycyzm w postrzeganiu skutków integracji. Tylko w nielicznych branżach pod uwagę aspektach ocen nastąpiła poprawa. Generalnie jednak opinie o cywilizacyjno-kulturowych efektach integracji kształtują się bardzo podobnie jak rok temu.

Tak jak w latach ubiegłych najwięcej osób (61%) wskazuje na pozytywne skutki akcesji dla stanu środowiska naturalnego w Polsce. Ponad połowa badanych (57%) ocenia, że wpłynęła ona korzystnie na stan dróg i infrastruktury w naszym kraju. Co drugi respondent (50%) uważa, że członkostwo w Unii Europejskiej przyczyniło się do podniesienia stanu wiedzy i poziomu wykształcenia Polaków. Niemal dwie piąte ankietowanych (38%) zauważa korzystny wpływ przynależności do Unii na przestrzeganie prawa w naszym kraju. Zarazem

jednak więcej osób jest przekonanych o zwiększeniu (28%) niż o zmniejszeniu się (16%) poziomu przestępczości w Polsce po wejściu do tej organizacji. Należy zatem sądzić, że poczucie zagrożenia przestępczością wynika z obaw związanych z otwarciem granic, nie zaś z postrzeganego zmniejszenia się szacunku dla prawa.

Jedna trzecia ankietowanych (34%) jest zdania, że Polacy są obecnie bardziej gospodarni i oszczędni niż przed 1 maja 2004 roku.

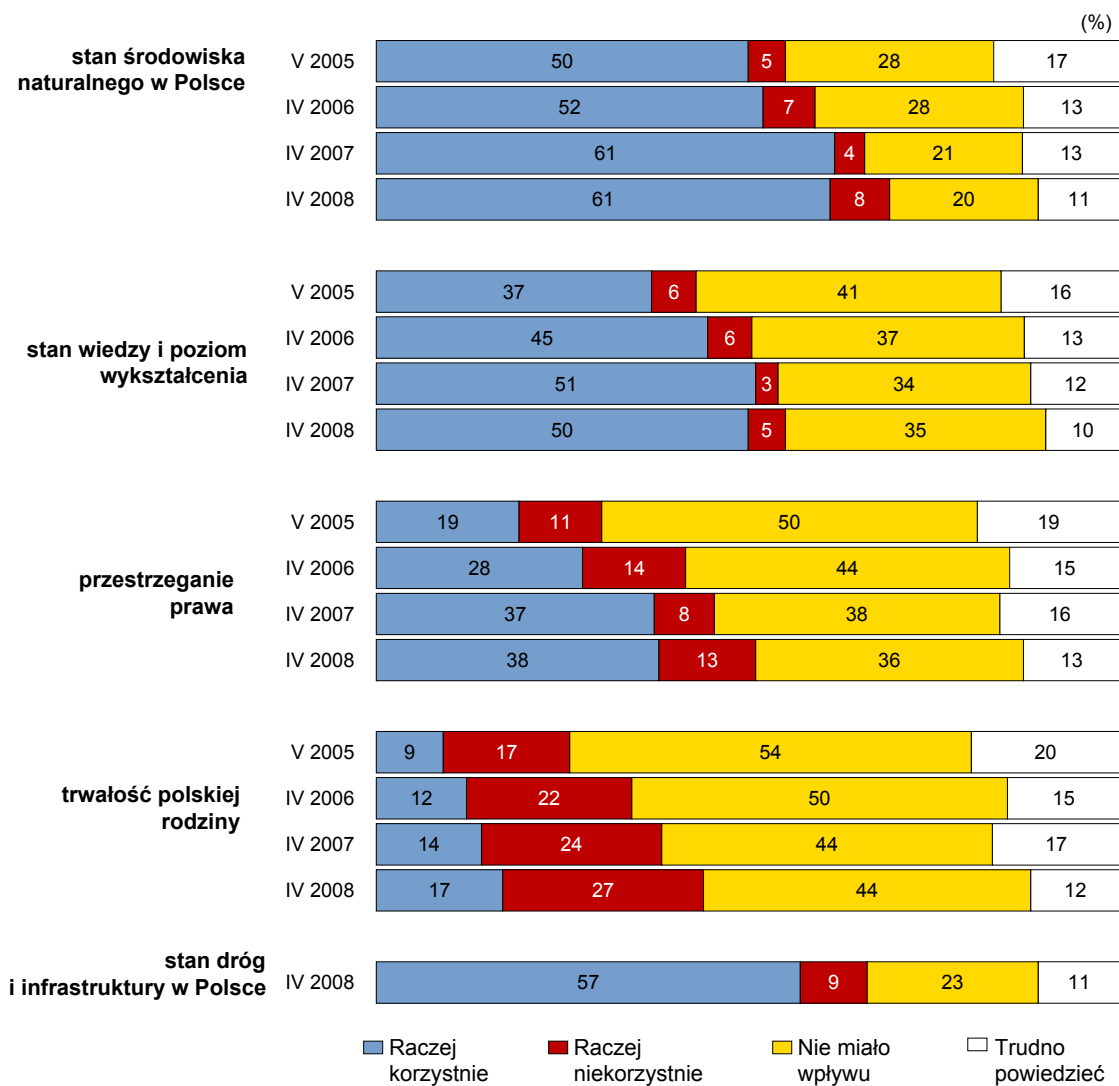
Utrzymuje się opinia, że członkostwo w UE nie doprowadziło do znaczących zmian w dziedzinach konstytutywnych dla polskiej tożsamości narodowej: religijności Polaków, ich patriotyzmie oraz przywiązaniu do rodziny. Trzy czwarte badanych (74%) uważa, że integracja nie ma wpływu na religijność Polaków. Z roku na rok przybywa jednak osób dostrzegających symptomy osłabienia polskiej religijności (w 2005 roku stanowili oni 4% ogółu badanych, obecnie – 17%). Ponad połowa respondentów (58%) jest zdania, że integracja z UE nie miała wpływu na patriotyzm Polaków. Stosunkowo rzadsze, choć także przeważające, są opinie, że członkostwo w Unii nie wpłynęło na trwałość polskiej rodziny (44%). Osoby, które dostrzegają zmiany w tej sferze, częściej mówią o osłabieniu więzi rodzinnych (27%) niż o ich wzmocnieniu (17%).

Tak jak w poprzednich latach dominuje przekonanie, że członkostwo w Unii Europejskiej nie wpłynęło na sferę stosunków międzyludzkich. Większość badanych uważa, że nie zmienił się stopień wzajemnej życzliwości (68%) i tolerancji (55%). Osoby, które zauważają zmiany w tych dziedzinach, konstatują na ogół zmniejszenie się życzliwości (17%) i wzrost tolerancji (27%).

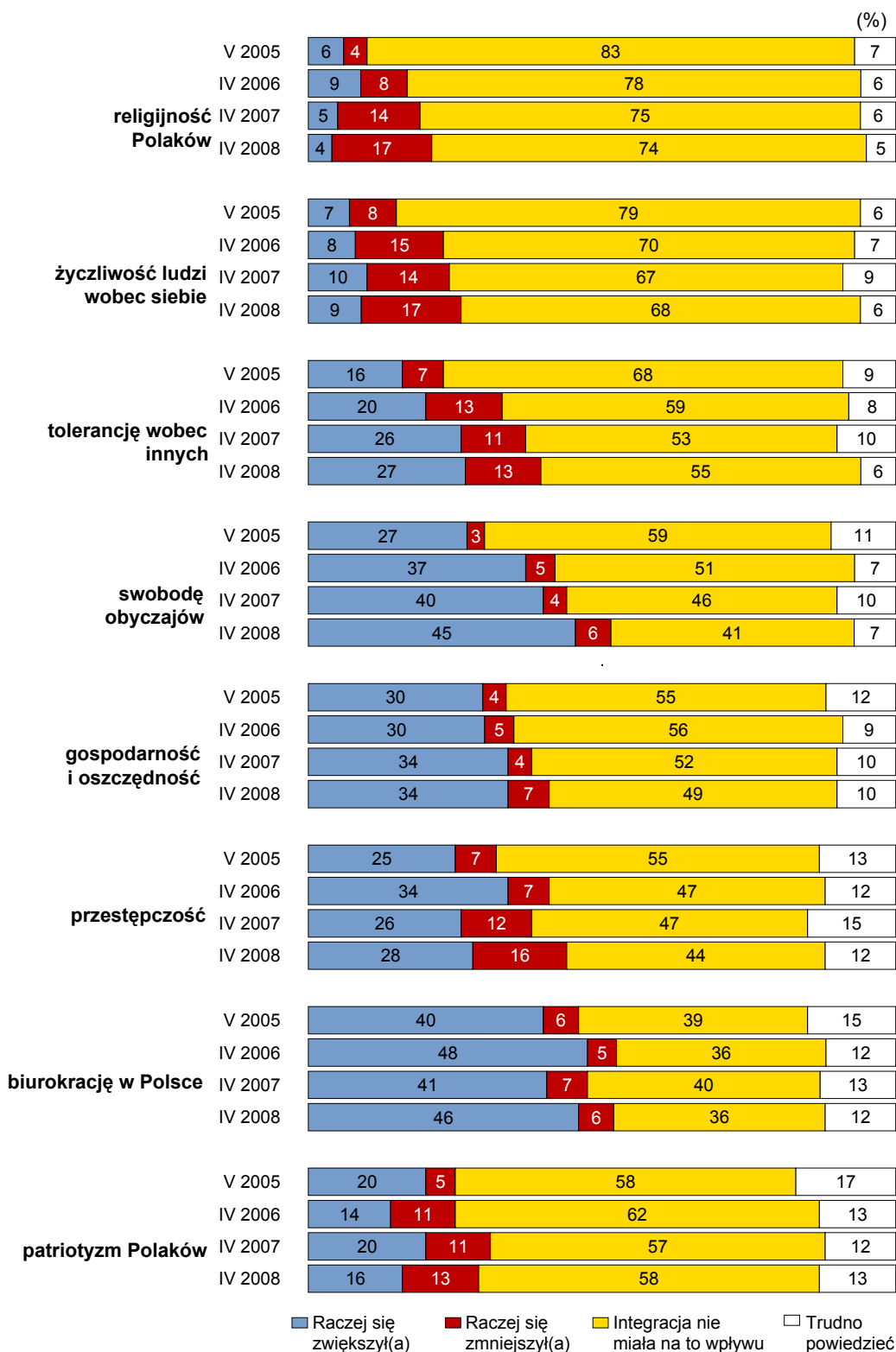
Z biegiem czasu umacnia się opinia, że w wyniku integracji zwiększyła się w Polsce swoboda obyczajów. W maju 2005 roku wzrost swobody obyczajów zauważało 27% badanych, obecnie 45%.

Najczęściej dostrzeganym negatywnym zjawiskiem związanym z przynależnością do Unii Europejskiej jest zwiększenie się biurokracji. Zauważa je prawie połowa badanych (46%).

RYS. 10. CZY, PANA(I) ZDANIEM, PRZYSTĄPIENIE POLSKI DO UE WPLYNĘŁO RACZEJ KORZYSTNIE, RACZEJ NIEKORZYSTNIE CZY TEŻ NIE MIAŁO WPLYWU NA:

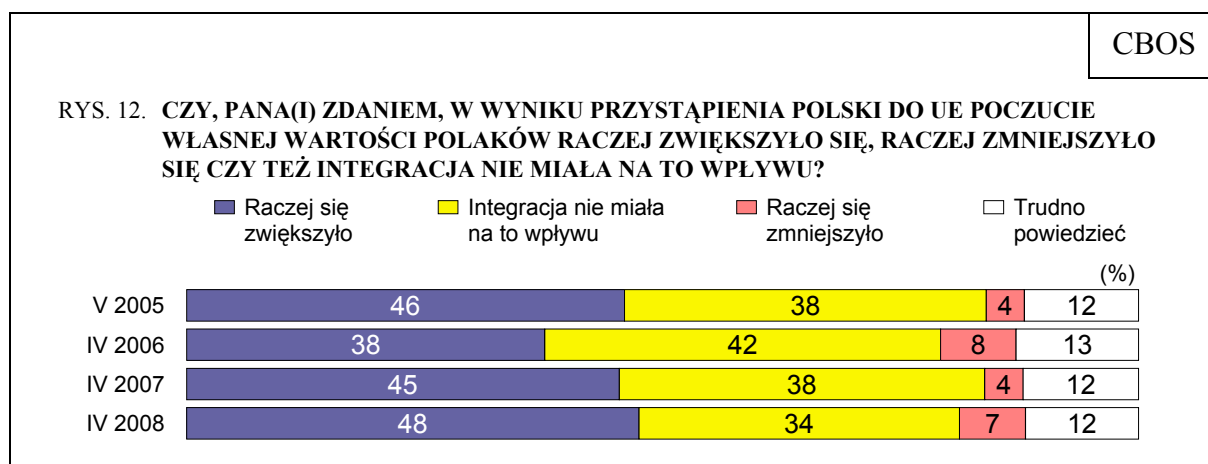
RYS. 11. CZY, PANA(I) ZDANIEM, W WYNIKU PRZYSTĄPIENIA POLSKI DO UE RACZEJ ZWIĘKSZYŁA(YŁ) SIĘ, RACZEJ ZMNIJSZYŁA(YŁ) SIĘ CZY TEŻ INTEGRACJA NIE MIAŁA WPLYWU NA:

POCZUCIE WŁASNEJ WARTOŚCI POLAKÓW PO PRZYSTĄPIENIU DO UE

Jak wynika z naszych badań⁴ w ostatnich latach Polacy zaczynają pozbywać się kompleksów i porównując się z mieszkańcami Europy Zachodniej dostrzegają nie tylko swoje słabości, ale coraz częściej także swoje mocne strony. Zaczynają lubić samych siebie i coraz lepiej się oceniają. Do wzrostu poczucia własnej wartości w niemałym stopniu przyczynił się sukces, jakim okazało się wejście Polski do Unii Europejskiej.

Już po rocznej obecności naszego kraju w Unii duża część badanych oceniała, że integracja wpłynęła na poprawę samooceny Polaków. Obecnie opinię taką wyraża blisko połowa ankietowanych (48%)

OCENA SKUTKÓW INTEGRACJI A POPARCIE DLA CZŁONKOSTWA W UE

Poszczególne skutki członkostwa Polski w Unii Europejskiej w zróżnicowanym stopniu wpływają na utrzymywanie się społecznego poparcia dla integracji. Jak wynika z analizy korelacji między nastawieniem do członkostwa w UE a oceną jego efektów, stosunek do integracji łączy się głównie z postrzeganiem jej znaczenia dla polskiej gospodarki, dla samooceny Polaków oraz dla sytuacji międzynarodowej Polski.

Akceptacja przynależności Polski do UE wiąże się zatem przede wszystkim z przekonaniem o jej korzystnym wpływie na stan polskiej gospodarki. Poparcie dla integracji

⁴ Por. komunikat CBOS „Zmiany wizerunku Polaka i Europejczyka po trzech latach członkostwa Polski w UE”, lipiec 2007.

w wyraźny sposób łączy się z dostrzeganiem jej pozytywnych skutków dla funkcjonowania przedsiębiorstw i gospodarstw rolnych. Pozytywne nastawienie do członkostwa w dużym stopniu kształtuje także przeświadczenie, że przyczyniło się ono do poprawy materialnych warunków życia Polaków.

Niemal równie silnie jak postrzegane gospodarcze korzyści z integracji na poparcie dla niej wpływa przekonanie, że dzięki obecności w UE wzrosła pozycja naszego kraju w Europie i zwiększyło się bezpieczeństwo Polski na arenie międzynarodowej.

Tak samo lub niemal tak samo ważna jak gospodarcze i polityczne korzyści z członkostwa jest dostrzegana poprawa samooceny Polaków po wejściu do Unii Europejskiej.

Na stosunek do obecności Polski w UE oddziałuje także postrzeganie cywilizacyjno-kulturowych skutków akcesji. Spośród nich największe znaczenie dla aprobaty integracji ma dostrzeganie jej korzystnego oddziaływania na stan środowiska naturalnego w Polsce, a w dalszej kolejności na przestrzeganie prawa w naszym kraju.

Tabela 8

Związek między poparciem dla członkostwa Polski w UE a oceną jego skutków w poszczególnych dziedzinach	
	Wartość współczynnika Tau Kendalla*
Korzystny wpływ na stan polskiej gospodarki	0,36
Zwiększenie się poczucia własnej wartości Polaków	0,33
Korzystny wpływ na pozycję Polski w Europie	0,33
Zwiększenie się bezpieczeństwa Polski na arenie międzynarodowej	0,32
Korzystny wpływ na stan środowiska naturalnego	0,28
Korzystny wpływ na materialne warunki życia Polaków	0,28
Korzystny wpływ na funkcjonowanie przedsiębiorstw prywatnych	0,27
Korzystny wpływ na funkcjonowanie indywidualnych gospodarstw rolnych	0,26
Korzystny wpływ na przestrzeganie prawa w Polsce	0,25
Zwiększenie się tolerancji wobec innych	0,22
Korzystny wpływ na stan wiedzy i poziom wykształcenia	0,21
Korzystny wpływ na stan dróg i infrastruktury	0,20
Zmniejszenie się bezrobocia w Polsce	0,16
Zwiększenie się swobody obyczajów	0,14
Zwiększenie się zyczliwości ludzi wobec siebie	0,13
Zwiększenie się podejmowania przez Polaków pracy za granicą	0,13
Zwiększenie się gospodarności i oszczędności	0,13
Korzystny wpływ na trwałość polskiej rodziny	0,13
Zwiększenie się religijności Polaków	0,11
Zmniejszenie się przestępczości	0,05
Zwiększenie się biurokracji w Polsce	0,04

* Na szarym tle zaznaczono korelacje nieistotne statystycznie. Pozostałe korelacje istotne na poziomie 0,01

Polacy szybko zaczęli odczuwać korzyści z przystąpienia naszego kraju do Unii Europejskiej. Stały się one szczególnie zauważalne w trzecim roku członkostwa. Po czterech latach zadowolenie z efektów przynależności do Wspólnoty nie rośnie już jednak tak jak w latach ubiegłych. Najwyraźniej Polacy przyzwyczaili się do obecności w Unii Europejskiej i związanych z nią korzyści. Z drugiej jednak strony opinie społeczne są dość czułym wskaźnikiem zmian zachodzących w rzeczywistości. Tylko nieznaczną poprawę opinii o gospodarczych skutkach akcesji – w stosunku do roku ubiegłego – można tłumaczyć nieco słabnącym tempem wzrostu gospodarczego. Z kolei systematyczna poprawa sytuacji na rynku pracy i wzrost dochodów ludności powoduje, że – mimo ogólnej stabilizacji opinii o skutkach integracji – kolejny rok z rzędu wyraźnie przybyło osób przekonanych, że członkostwo w Unii Europejskiej przyczyniło się do zmniejszenia bezrobocia w Polsce i poprawy materialnych warunków życia społeczeństwa.

Mimo że po czterech latach członkostwa w Unii Europejskiej tendencja do poprawy opinii o skutkach integracji osłabła, nie zmienia to faktu, że poparcie społeczne dla przynależności do tej organizacji jest niemal powszechne, a skutki przystąpienia do Wspólnoty odbierane są zdecydowanie pozytywnie.

Opracowała

Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1. Czy osobiście popiera Pan(i) członkostwo Polski w Unii Europejskiej czy też jest Pan(i) temu przeciwny(a)?

(%)

	Popieram	Jestem przeciwny (a)	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	88	7	5	1101
Płeć				
Mężczyźni	90	7	3	524
Kobiety	86	7	7	577
Wiek				
18-24 lata	93	5	2	159
25-34	91	6	4	205
35-44	91	6	3	180
45-54	88	8	4	180
55-64	84	9	7	181
65 lat i więcej	81	9	10	196
Miejsce zamieszkania				
Wieś	85	9	6	410
Miasto do 20 tys.	89	8	3	151
20-100 tys.	90	7	2	215
101-500 tys.	91	5	5	171
501 tys. i więcej mieszk.	87	4	9	155
Wykształcenie				
Podstawowe	80	10	10	291
Zasadnicze zawodowe	89	7	4	282
Średnie	91	6	3	373
Wyższe	93	4	2	156
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	97	2	1	98
Prac.umysł.niż.szczebła	90	8	2	90
Pracownicy fiz.- umysł.	90	6	3	89
Robotnicy wykwalifikowani	92	7	1	131
Robotnicy niewykwalifik.	88	10	2	53
Rolnicy	79	12	9	33
Pracujący na własny rach.	94	1	4	41
Bierni zawodowo				
Renciści	82	10	9	106
Emeryci	83	9	9	253
Uczniowie i studenci	99	1	0	90
Bezrobotni	79	11	11	85
Gospodynie domowe i inni	86	3	11	33
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	93	6	1	155
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	89	7	4	75
sekt. pryw. poza rolnict.	92	6	2	279
prywatnym gosp. rolnym	82	8	10	43
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	76	14	10	66
301-500	88	9	3	104
501-900	87	7	6	237
901-1200	89	8	3	145
Powyżej 1200 zł	92	2	5	144
Ocena własnych war. mater.				
Złe	76	14	10	199
Średnie	87	7	6	528
Dobre	95	3	1	374
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	78	7	15	39
Raz w tygodniu	86	8	5	554
1-2 razy w miesiącu	91	5	4	199
Kilka razy w roku	90	5	5	198
W ogóle nie uczestniczy	89	8	3	110
Poglądy polityczne				
Lewica	92	6	2	126
Centrum	94	5	1	323
Prawica	89	9	2	355
Trudno powiedzieć	79	7	14	297

Tabela 2. Integracja z UE przynosi Polsce: 1 - więcej korzyści niż strat;
2 - tyle samo strat, co korzyści; 3 - więcej strat niż korzyści

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	64	14	15	7	1101
Płeć					
Mężczyźni	66	13	17	4	524
Kobiety	62	15	14	9	577
Wiek					
18-24 lata	76	10	12	3	159
25-34	69	15	14	3	205
35-44	61	14	18	7	180
45-54	63	14	16	6	180
55-64	60	18	13	9	181
65 lat i więcej	56	14	18	12	196
Miejsce zamieszkania					
Wieś	59	17	14	10	410
Miasto do 20 tys.	61	13	21	6	151
20-100 tys.	73	11	12	4	215
101-500 tys.	59	15	20	6	171
501 tys. i więcej mieszk.	71	12	13	4	155
Wykształcenie					
Podstawowe	53	17	17	13	291
Zasadnicze zawodowe	59	16	18	6	282
Średnie	70	13	14	4	373
Wyższe	79	8	9	3	156
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	79	11	8	2	98
Prac.umysł.niż.szczębla	78	12	9	1	90
Pracownicy fiz.- umysł.	65	18	14	3	89
Robotnicy wykwalifikowani	69	10	15	7	131
Robotnicy niewykwalifik.	49	19	24	8	53
Rolnicy	45	21	14	21	33
Pracujący na własny rach.	54	16	21	9	41
Bierni zawodowo					
Renciści	56	17	18	9	106
Emeryci	58	16	15	11	253
Uczniowie i studenci	80	7	10	3	90
Bezrobotni	55	14	27	5	85
Gospodynie domowe i inni	64	15	13	8	33
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	75	11	10	4	155
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	66	13	14	6	75
sekt. pryw. poza rolnict.	66	14	17	4	279
prywatnym gosp. rolnym	52	21	14	13	43
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	51	15	29	5	66
301-500	53	19	23	5	104
501-900	63	12	16	9	237
901-1200	63	15	14	7	145
Powyżej 1200 zł	79	11	7	4	144
Ocena własnych war. mater.					
Złe	48	15	27	10	199
Średnie	62	17	13	8	528
Dobre	75	10	12	3	374
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	50	23	14	13	39
Raz w tygodniu	64	15	14	7	554
1-2 razy w miesiącu	64	15	15	6	199
Kilka razy w roku	64	11	17	8	198
W ogóle nie uczestniczy	67	12	17	4	110
Poglądy polityczne					
Lewica	78	10	12	0	126
Centrum	68	15	14	4	323
Prawica	67	12	18	3	355
Trudno powiedzieć	49	18	15	17	297

Tabela 3. Integracja Polski z UE przynosi Panu(i) osobiście: 1 - więcej korzyści niż strat; 2 - tyle samo strat, co korzyści; 3 - więcej strat niż korzyści

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	43	30	13	15	1101
Płeć					
Mężczyźni	45	29	10	16	524
Kobiety	40	30	15	14	577
Wiek					
18-24 lata	62	18	8	12	159
25-34	55	23	12	9	205
35-44	39	30	13	18	180
45-54	40	33	14	13	180
55-64	33	36	14	18	181
65 lat i więcej	30	35	15	20	196
Miejsce zamieszkania					
Wieś	38	35	11	17	410
Miasto do 20 tys.	38	26	16	20	151
20-100 tys.	50	27	10	13	215
101-500 tys.	44	26	15	15	171
501 tys. i więcej mieszk.	50	26	15	8	155
Wykształcenie					
Podstawowe	33	32	15	21	291
Zasadnicze zawodowe	36	34	14	15	282
Średnie	49	26	12	13	373
Wyższe	59	25	7	9	156
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	62	27	1	11	98
Prac.umysł.niż.szczebła	55	28	8	9	90
Pracownicy fiz.- umysł.	45	28	12	15	89
Robotnicy wykwalifikowani	47	21	16	17	131
Robotnicy niewykwalifik.	41	32	18	9	53
Rolnicy	41	22	18	20	33
Pracujący na własny rach.	41	25	17	17	41
Bierni zawodowo					
Renciści	25	39	14	22	106
Emeryci	33	36	14	17	253
Uczniowie i studenci	66	18	6	10	90
Bezrobotni	30	37	20	14	85
Gospodynie domowe i inni	42	28	16	14	33
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	46	32	8	13	155
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	58	16	12	14	75
sekt. pryw. poza rolnict.	48	26	12	14	279
prywatnym gosp. rolnym	45	26	15	14	43
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	38	30	26	6	66
301-500	31	28	27	14	104
501-900	39	36	10	15	237
901-1200	38	34	15	13	145
Powyżej 1200 zł	64	25	5	5	144
Ocena własnych war. mater.					
Złe	25	33	23	19	199
Średnie	37	33	13	17	528
Dobre	60	23	7	9	374
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	26	36	9	28	39
Raz w tygodniu	39	33	13	15	554
1-2 razy w miesiącu	49	25	12	14	199
Kilka razy w roku	44	25	15	16	198
W ogóle nie uczestniczy	53	26	8	12	110
Poglądy polityczne					
Lewica	57	18	13	12	126
Centrum	44	33	13	10	323
Prawica	48	27	14	11	355
Trudno powiedzieć	29	35	11	25	297

Tabela 4. Na przystąpieniu Polski do UE: 1 - więcej zyskuje Polska niż dawni członkowie UE; 2 - tyle samo zyskuje Polska, co państwa UE; 3 - więcej zyskują dawni członkowie UE niż Polska

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	35	22	27	16	1100
Płeć					
Mężczyźni	40	18	29	13	524
Kobiety	31	25	26	18	576
Wiek					
18-24 lata	47	24	20	9	159
25-34	37	25	27	11	205
35-44	38	17	29	16	179
45-54	34	22	27	16	180
55-64	28	23	31	18	181
65 lat i więcej	29	19	29	23	196
Miejsce zamieszkania					
Wieś	27	24	31	18	410
Miasto do 20 tys.	33	14	35	18	150
20-100 tys.	42	25	21	12	215
101-500 tys.	40	16	26	17	171
501 tys. i więcej mieszk.	44	26	20	10	155
Wykształcenie					
Podstawowe	29	19	28	25	291
Zasadnicze zawodowe	27	25	31	17	281
Średnie	42	19	27	12	373
Wyższe	47	26	21	6	156
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	44	28	20	9	98
Prac. umysł. niż. szczebla	43	23	25	9	90
Pracownicy fiz.- umysł.	34	20	34	12	89
Robotnicy wykwalifikowani	39	16	30	15	130
Robotnicy niewykwalifik.	31	27	24	18	53
Rolnicy	24	28	28	19	33
Pracujący na własny rach.	46	15	25	15	41
Bierni zawodowo					
Renciści	25	28	25	22	106
Emeryci	30	20	31	19	253
Uczniowie i studenci	51	22	17	9	90
Bezrobotni	27	20	37	16	85
Gospodynie domowe i inni	36	17	21	26	33
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	41	22	27	10	155
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	38	14	29	19	74
sekt. pryw. poza rolnict.	38	23	27	12	279
prywatnym gosp. rolnym	26	34	28	12	43
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	28	18	44	10	66
301-500	26	22	36	16	104
501-900	35	21	29	16	237
901-1200	28	31	30	11	144
Powyżej 1200 zł	55	20	16	9	144
Ocena własnych war. mater.					
Złe	20	20	38	22	199
Średnie	35	21	27	17	528
Dobre	44	24	23	10	374
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	24	27	25	24	39
Raz w tygodniu	33	22	29	16	554
1-2 razy w miesiącu	39	22	25	14	199
Kilka razy w roku	40	18	26	16	197
W ogóle nie uczestniczy	35	24	27	15	110
Poglądy polityczne					
Lewica	50	17	24	10	126
Centrum	35	28	29	9	323
Prawica	41	16	32	11	354
Trudno powiedzieć	24	24	21	31	297

Tabela 5. Czy, Pana(i) zdaniem, przystąpienie Polski do Unii Europejskiej wpłynęło raczej korzystnie, raczej niekorzystnie czy też nie miało wpływu na funkcjonowanie indywidualnych gospodarstw rolnych w Polsce?

(%)

	Raczej korzystnie	Raczej niekorzystnie	Nie miało wpływu	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	75	11	5	10	1099
Płeć					
Mężczyźni	78	11	5	6	523
Kobiety	73	11	5	12	576
Wiek					
18-24 lata	81	8	3	8	159
25-34	80	9	3	7	203
35-44	75	12	7	7	179
45-54	76	11	6	8	180
55-64	72	11	6	11	181
65 lat i więcej	67	15	3	16	196
Miejsce zamieszkania					
Wieś	73	12	4	11	410
Miasto do 20 tys.	79	11	1	9	151
20-100 tys.	79	7	8	5	213
101-500 tys.	70	13	6	11	171
501 tys.i więcej mieszk.	76	10	2	11	154
Wykształcenie					
Podstawowe	66	13	5	15	291
Zasadnicze zawodowe	73	11	5	11	282
Średnie	80	10	5	5	371
Wyższe	81	9	4	6	155
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	79	12	5	5	97
Prac.umysł.niż.szczebła	83	8	6	3	90
Pracownicy fiz.- umysł.	79	8	9	3	89
Robotnicy wykwalifikowani	79	7	4	9	131
Robotnicy niewykwalifik.	68	12	3	16	53
Rolnicy	66	22	6	6	33
Pracujący na własny rach.	88	12	0	0	40
Bierni zawodowo					
Renciści	74	9	4	14	106
Emeryci	69	14	4	14	253
Uczniowie i studenci	86	7	0	7	90
Bezrobotni	63	13	10	14	85
Gospodynie domowe i inni	69	12	5	14	33
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	80	10	6	4	155
spółce właścicieli	77	8	4	12	75
prywatnych i państwa	80	9	5	6	277
sekt. pryw. poza rolnict.	67	21	5	7	43
prywatnym gosp. rolnym					
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	67	17	8	8	66
301-500	75	12	6	7	103
501-900	73	11	6	9	237
901-1200	81	10	2	7	145
Powyżej 1200 zł	81	8	3	8	143
Ocena własnych war. mater.					
Złe	66	14	7	13	199
Średnie	73	12	5	10	527
Dobre	83	8	2	8	373
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	58	21	2	18	39
Raz w tygodniu	75	12	5	9	553
1-2 razy w miesiącu	73	13	6	8	198
Kilka razy w roku	80	6	4	11	198
W ogóle nie uczestniczy	79	10	3	8	110
Poglądy polityczne					
Lewica	79	12	5	4	126
Centrum	81	10	5	5	321
Prawica	77	12	3	7	355
Trudno powiedzieć	64	10	6	19	297

Tabela 6. Czy, Pana(i) zdaniem, przystąpienie Polski do Unii Europejskiej wpłynęło raczej korzystnie, raczej niekorzystnie czy też nie miało wpływu na **stan polskiej gospodarki**?

(%)

	Raczej korzystnie	Raczej niekorzystnie	Nie miało wpływu	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	75	8	8	9	1099
Płeć					
Mężczyźni	80	9	8	4	523
Kobiety	71	8	8	13	576
Wiek					
18-24 lata	88	3	6	3	159
25-34	81	8	5	5	203
35-44	73	11	9	7	179
45-54	74	11	9	6	180
55-64	71	8	11	10	181
65 lat i więcej	65	10	7	18	196
Miejsce zamieszkania					
Wieś	71	9	6	14	410
Miasto do 20 tys.	74	13	3	10	151
20-100 tys.	79	7	9	5	213
101-500 tys.	73	8	13	5	171
501 tys.i więcej mieszk.	83	5	9	3	154
Wykształcenie					
Podstawowe	65	10	8	16	291
Zasadnicze zawodowe	71	11	10	8	282
Średnie	81	6	7	5	371
Wyższe	86	5	4	4	155
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	85	7	4	5	97
Prac.umysł.niż.szczebła	78	11	8	3	90
Pracownicy fiz.- umysł.	75	6	15	4	89
Robotnicy wykwalifikowani	82	10	3	6	131
Robotnicy niewykwalifik.	72	14	3	11	53
Rolnicy	59	14	4	22	33
Pracujący na własny rach.	86	5	8	1	40
Bierni zawodowo					
Renciści	70	6	9	15	106
Emeryci	67	9	9	15	253
Uczniowie i studenci	95	1	2	1	90
Bezrobotni	62	11	20	6	85
Gospodynie domowe i inni	79	10	4	7	33
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	75	11	9	5	155
spółce właścicieli	80	10	5	5	75
prywatnych i państwa	83	7	5	5	277
sekt. pryw. poza rolnict.	63	13	3	22	43
prywatnym gosp. rolnym					
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	69	16	9	6	66
301-500	72	12	11	5	103
501-900	69	10	9	12	237
901-1200	81	4	9	5	145
Powyżej 1200 zł	86	4	5	5	143
Ocena własnych war. mater.					
Złe	62	14	14	10	199
Średnie	72	9	8	11	527
Dobre	87	4	5	5	373
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	58	14	16	12	39
Raz w tygodniu	73	8	7	11	553
1-2 razy w miesiącu	73	10	9	8	198
Kilka razy w roku	81	8	7	4	198
W ogóle nie uczestniczy	84	5	6	5	110
Poglądy polityczne					
Lewica	81	7	10	3	126
Centrum	81	7	8	4	321
Prawica	80	10	7	3	355
Trudno powiedzieć	61	9	8	22	297

Tabela 7. Czy, Pana(i) zdaniem, przystąpienie Polski do Unii Europejskiej wpłynęło raczej korzystnie, raczej niekorzystnie czy też nie miało wpływu na **funkcjonowanie przedsiębiorstw prywatnych?**

(%)

	Raczej korzystnie	Raczej niekorzystnie	Nie miało wpływu	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	64	8	9	18	1100
Płeć					
Mężczyźni	68	8	12	13	524
Kobiety	61	8	7	24	576
Wiek					
18-24 lata	76	7	6	11	159
25-34	75	6	7	12	205
35-44	63	9	10	17	179
45-54	65	8	9	18	180
55-64	55	8	16	20	181
65 lat i więcej	53	10	8	30	196
Miejsce zamieszkania					
Wieś	62	7	8	23	410
Miasto do 20 tys.	61	10	10	18	151
20-100 tys.	67	8	11	14	215
101-500 tys.	66	8	11	16	171
501 tys. i więcej mieszk.	69	8	9	15	154
Wykształcenie					
Podstawowe	53	7	10	29	291
Zasadnicze zawodowe	60	12	10	18	282
Średnie	70	7	10	13	373
Wyższe	78	5	6	11	155
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	80	4	6	9	97
Prac.umysł.niż.szczebła	70	7	7	17	90
Pracownicy fiz.- umysł.	62	10	16	12	89
Robotnicy wykwalifikowani	69	12	7	12	131
Robotnicy niewykwalifik.	60	9	12	19	53
Rolnicy	61	6	2	30	33
Pracujący na własny rach.	71	6	12	12	41
Bierni zawodowo					
Renciści	53	6	15	26	106
Emeryci	55	9	9	27	253
Uczniowie i studenci	83	3	3	10	90
Bezrobotni	58	11	12	20	85
Gospodynie domowe i inni	62	9	11	18	33
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	64	9	10	17	155
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	80	6	4	10	75
sekt. pryw. poza rolnict.	70	8	11	11	279
prywatnym gosp. rolnym	59	6	2	33	43
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	56	9	14	20	66
301-500	64	11	8	16	103
501-900	59	8	10	23	237
901-1200	72	4	10	14	145
Powyżej 1200 zł	72	5	11	12	144
Ocena własnych war. mater.					
Złe	50	10	14	26	199
Średnie	62	8	10	20	527
Dobre	76	6	5	12	374
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	49	9	8	34	39
Raz w tygodniu	64	8	8	20	553
1-2 razy w miesiącu	67	9	11	13	199
Kilka razy w roku	64	7	12	17	198
W ogóle nie uczestniczy	66	8	10	16	110
Poglądy polityczne					
Lewica	73	6	12	9	126
Centrum	71	8	9	12	322
Prawica	66	11	8	15	355
Trudno powiedzieć	52	5	10	34	297

Tabela 8. Czy, Pana(i) zdaniem, przystąpienie Polski do Unii Europejskiej wpłynęło raczej korzystnie, raczej niekorzystnie czy też nie miało wpływu na **sytuację w Pana(i) zakładzie pracy, gospodarstwie rolnym?**

(%)

	Raczej korzystnie	Raczej niekorzystnie	Nie miało wpływu	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	35	10	43	12	585
Płeć					
Mężczyźni	38	11	40	11	325
Kobiety	31	9	46	14	260
Wiek					
18-24 lata	28	5	45	22	66
25-34	36	6	52	6	165
35-44	35	16	38	11	146
45-54	34	9	47	10	130
55-64	38	11	32	19	56
65 lat i więcej	45	11	5	39	22
Miejsce zamieszkania					
Wieś	38	14	35	12	210
Miasto do 20 tys.	32	11	38	18	81
20-100 tys.	39	9	45	7	121
101-500 tys.	28	4	53	16	88
501 tys. i więcej mieszk.	32	4	52	12	85
Wykształcenie					
Podstawowe	39	14	31	16	68
Zasadnicze zawodowe	32	15	41	12	172
Średnie	34	8	44	13	225
Wyższe	39	2	50	9	119
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	48	2	42	8	96
Prac. umysł. niż. szczebla	34	6	49	11	89
Pracownicy fiz.- umysł.	21	10	61	8	87
Robotnicy wykwalifikowani	35	11	41	13	129
Robotnicy niewykwalifik.	30	11	50	9	50
Rolnicy	47	23	21	8	29
Pracujący na własny rach.	26	14	49	12	39
Bierni zawodowo					
Renciści	47	17	4	33	17
Emeryci	53	9	11	28	28
Uczniowie i studenci	26	0	38	36	9
Bezrobotni	7	36	22	35	9
Gospodynie domowe i inni	64	0	36	0	2
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	30	11	51	8	153
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	36	8	41	15	74
sekt. pryw. poza rolnict.	35	7	47	11	266
prywatnym gosp. rolnym	49	19	21	11	37
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	38	21	36	5	30
301-500	33	19	43	5	56
501-900	35	10	46	10	107
901-1200	45	6	40	9	78
Powyżej 1200 zł	37	5	45	13	95
Ocena własnych war. mater.					
Złe	29	17	36	18	62
Średnie	31	13	46	10	287
Dobre	42	4	40	14	237
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	42	12	28	18	14
Raz w tygodniu	39	14	37	11	285
1-2 razy w miesiącu	29	7	52	13	112
Kilka razy w roku	34	2	46	17	120
W ogóle nie uczestniczy	31	8	52	8	53
Poglądy polityczne					
Lewica	45	8	40	7	64
Centrum	32	11	48	9	188
Prawica	40	9	41	10	183
Trudno powiedzieć	29	10	39	22	151

Tabela 9. Czy, Pana(i) zdaniem, w wyniku przystąpienia Polski do Unii Europejskiej **bezrobocie w Polsce** raczej zwiększyło się, raczej zmniejszyło się czy też integracja nie miała na to wpływu? 1 - Raczej zwiększyło się; 2 - Raczej zmniejszyło się; 3 - Integracja nie miała na to wpływu

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	15	65	14	6	1100
Płeć					
Mężczyźni	15	67	14	4	524
Kobiety	16	63	13	8	576
Wiek					
18-24 lata	9	72	15	4	159
25-34	20	66	11	2	205
35-44	19	62	13	5	179
45-54	15	70	12	3	180
55-64	13	63	18	6	181
65 lat i więcej	14	59	12	15	196
Miejsce zamieszkania					
Wieś	13	63	15	8	410
Miasto do 20 tys.	23	61	11	5	151
20-100 tys.	13	66	17	4	215
101-500 tys.	13	68	15	5	171
501 tys.i więcej mieszk.	18	70	7	5	154
Wykształcenie					
Podstawowe	13	61	14	13	291
Zasadnicze zawodowe	16	63	17	4	282
Średnie	17	68	12	4	373
Wyższe	13	72	11	4	155
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	16	75	7	2	97
Prac.umysł.niż.szczebła	16	70	11	4	90
Pracownicy fiz.- umysł.	19	70	9	3	89
Robotnicy wykwalifikowani	21	59	16	4	131
Robotnicy niewykwalifik.	16	69	12	3	53
Rolnicy	21	52	11	15	33
Pracujący na własny rach.	9	75	16	0	41
Bierni zawodowo					
Renciści	15	58	17	10	106
Emeryci	12	62	14	11	253
Uczniowie i studenci	10	77	11	2	90
Bezrobotni	15	57	23	5	85
Gospodynie domowe i inni	19	65	13	4	33
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	16	67	14	2	155
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	21	69	8	3	75
sekt. pryw. poza rolnict.	15	69	11	4	279
prywatnym gosp. rolnym	20	52	12	16	43
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	16	62	17	6	66
301-500	19	66	10	4	103
501-900	16	63	14	7	237
901-1200	12	62	19	6	145
Powyżej 1200 zł	14	66	14	6	144
Ocena własnych war. mater.					
Złe	19	53	19	8	199
Średnie	14	64	14	7	527
Dobre	14	73	10	3	374
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	18	55	10	17	39
Raz w tygodniu	16	66	12	6	553
1-2 razy w miesiącu	15	65	16	5	199
Kilka razy w roku	13	68	13	6	198
W ogóle nie uczestniczy	14	63	18	6	110
Poglądy polityczne					
Lewica	16	69	14	2	126
Centrum	16	65	16	3	322
Prawica	16	69	13	3	355
Trudno powiedzieć	14	59	11	15	297

Tabela 10. Czy, Pana(i) zdaniem, przystąpienie Polski do Unii Europejskiej wpłynęło raczej korzystnie, raczej niekorzystnie czy też nie miało wpływu na **materiałne warunki życia Polaków?**

(%)

	Raczej korzystnie	Raczej niekorzystnie	Nie miało wpływu	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	56	15	20	9	1100
Płeć					
Mężczyźni	61	13	19	6	524
Kobiety	52	16	20	13	576
Wiek					
18-24 lata	67	11	15	8	159
25-34	64	10	18	8	205
35-44	56	16	19	9	179
45-54	58	17	18	7	180
55-64	47	17	25	11	181
65 lat i więcej	47	17	22	13	196
Miejsce zamieszkania					
Wieś	51	15	22	12	410
Miasto do 20 tys.	61	13	16	10	151
20-100 tys.	60	15	18	7	215
101-500 tys.	50	18	23	10	171
501 tys. i więcej mieszk.	67	11	16	7	154
Wykształcenie					
Podstawowe	46	17	23	13	291
Zasadnicze zawodowe	54	17	22	7	282
Średnie	59	14	18	9	373
Wyższe	74	6	11	8	155
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	75	6	9	10	97
Prac. umysł. niż. szczebla	61	16	15	9	90
Pracownicy fiz.- umysł.	57	11	28	5	89
Robotnicy wykwalifikowani	58	16	20	5	131
Robotnicy niewykwalifik.	40	25	27	7	53
Rolnicy	54	9	18	19	33
Pracujący na własny rach.	77	3	12	8	41
Bierni zawodowo					
Renciści	44	17	27	11	106
Emeryci	48	18	23	12	253
Uczniowie i studenci	77	7	8	7	90
Bezrobotni	47	21	19	13	85
Gospodynie domowe i inni	54	18	15	12	33
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	59	15	20	5	155
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	65	14	12	9	75
sekt. pryw. poza rolnict.	60	13	19	8	279
prywatnym gosp. rolnym	59	9	14	18	43
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	50	18	25	7	66
301-500	50	21	20	9	103
501-900	47	20	22	11	237
901-1200	58	17	19	6	145
Powyżej 1200 zł	69	8	14	9	144
Ocena własnych war. mater.					
Złe	33	25	34	8	199
Średnie	53	16	20	11	527
Dobre	73	8	11	8	374
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	53	17	20	10	39
Raz w tygodniu	55	16	19	10	553
1-2 razy w miesiącu	55	17	19	9	199
Kilka razy w roku	60	10	22	8	198
W ogóle nie uczestniczy	59	12	18	12	110
Poglądy polityczne					
Lewica	65	18	12	4	126
Centrum	58	14	21	7	322
Prawica	63	15	18	5	355
Trudno powiedzieć	44	13	23	20	297

Tabela 11. Czy, Pana(i) zdaniem, przystąpienie Polski do Unii Europejskiej wpłynęło raczej korzystnie, raczej niekorzystnie czy też nie miało wpływu na **pozycję Polski w Europie?**

(%)

	Raczej korzystnie	Raczej niekorzystnie	Nie miało wpływu	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	71	5	11	13	1099
Płeć					
Mężczyźni	75	4	11	10	524
Kobiety	67	5	12	16	575
Wiek					
18-24 lata	78	5	11	6	159
25-34	78	3	11	8	205
35-44	74	4	9	14	179
45-54	71	4	13	13	180
55-64	67	5	15	13	181
65 lat i więcej	59	6	11	23	195
Miejsce zamieszkania					
Wieś	66	5	11	18	410
Miasto do 20 tys.	75	5	7	13	151
20-100 tys.	75	3	13	9	213
101-500 tys.	73	6	12	10	171
501 tys.i więcej mieszk.	71	4	14	11	154
Wykształcenie					
Podstawowe	62	5	12	21	290
Zasadnicze zawodowe	70	4	12	14	282
Średnie	75	5	12	9	373
Wyższe	81	3	9	7	155
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	83	3	8	6	97
Prac.umysł.niż.szczebła	74	3	13	9	90
Pracownicy fiz.- umysł.	66	7	15	12	89
Robotnicy wykwalifikowani	80	3	5	12	131
Robotnicy niewykwalifik.	71	4	9	17	53
Rolnicy	61	0	12	27	33
Pracujący na własny rach.	73	3	17	7	41
Bierni zawodowo					
Renciści	63	6	14	18	106
Emeryci	61	7	13	19	252
Uczniowie i studenci	91	1	6	2	90
Bezrobotni	65	6	14	15	85
Gospodynie domowe i inni	80	3	5	12	33
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	78	3	11	8	155
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	67	8	3	22	75
sekt. pryw. poza rolnict.	76	4	12	8	279
prywatnym gosp. rolnym	64	0	11	25	43
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	65	1	21	12	66
301-500	70	4	14	11	103
501-900	70	5	11	13	236
901-1200	76	6	7	11	145
Powyżej 1200 zł	79	1	10	9	144
Ocena własnych war. mater.					
Złe	54	8	19	19	199
Średnie	70	4	10	15	526
Dobre	82	3	8	7	374
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	61	7	7	25	39
Raz w tygodniu	72	5	10	13	552
1-2 razy w miesiącu	69	3	13	15	199
Kilka razy w roku	72	4	13	11	198
W ogóle nie uczestniczy	70	5	13	12	110
Poglądy polityczne					
Lewica	85	5	6	4	126
Centrum	75	6	13	6	322
Prawica	78	4	9	9	354
Trudno powiedzieć	52	3	15	30	297

Tabela 12. Czy, Pana(i) zdaniem, przystąpienie Polski do Unii Europejskiej wpłynęło raczej korzystnie, raczej niekorzystnie czy też nie miało wpływu na **stan dróg i infrastruktury w Polsce?**

(%)

	Raczej korzystnie	Raczej niekorzystnie	Nie miało wpływu	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	57	9	23	11	1100
Płeć					
Mężczyźni	62	10	22	6	524
Kobiety	52	9	23	16	576
Wiek					
18-24 lata	58	9	24	9	159
25-34	58	9	28	6	205
35-44	64	9	19	9	179
45-54	59	7	25	9	180
55-64	52	16	19	13	181
65 lat i więcej	51	8	21	20	196
Miejsce zamieszkania					
Wieś	58	10	20	12	410
Miasto do 20 tys.	57	6	26	10	151
20-100 tys.	56	8	26	9	215
101-500 tys.	53	16	20	11	171
501 tys. i więcej mieszk.	60	5	23	12	154
Wykształcenie					
Podstawowe	47	10	23	20	291
Zasadnicze zawodowe	60	11	22	7	282
Średnie	60	10	21	9	373
Wyższe	61	4	27	8	155
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	57	6	31	6	97
Prac. umysł. niż. szczebla	63	7	21	9	90
Pracownicy fiz.- umysł.	50	11	28	11	89
Robotnicy wykwalifikowani	67	7	17	8	131
Robotnicy niewykwalifik.	59	14	23	4	53
Rolnicy	56	14	17	13	33
Pracujący na własny rach.	67	3	26	4	41
Bierni zawodowo					
Renciści	52	12	20	15	106
Emeryci	51	9	22	17	253
Uczniowie i studenci	58	9	25	9	90
Bezrobotni	57	10	24	10	85
Gospodynie domowe i inni	63	19	10	8	33
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	61	8	23	8	155
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	50	8	34	8	75
sekt. pryw. poza rolnict.	63	9	22	7	279
prywatnym gosp. rolnym	54	18	16	12	43
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	59	10	25	6	66
301-500	55	14	19	12	103
501-900	54	9	25	11	237
901-1200	56	9	20	14	145
Powyżej 1200 zł	63	4	26	7	144
Ocena własnych war. mater.					
Złe	49	10	26	14	199
Średnie	57	10	21	12	527
Dobre	61	8	22	9	374
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	44	7	28	21	39
Raz w tygodniu	61	9	20	10	553
1-2 razy w miesiącu	49	12	28	11	199
Kilka razy w roku	57	7	24	12	198
W ogóle nie uczestniczy	55	11	21	12	110
Poglądy polityczne					
Lewica	61	9	23	7	126
Centrum	58	9	27	6	322
Prawica	58	10	22	10	355
Trudno powiedzieć	53	9	18	20	297

Tabela 13. Czy, Pana(i) zdaniem, przystąpienie Polski do Unii Europejskiej wpłynęło raczej korzystnie, raczej niekorzystnie czy też nie miało wpływu na **trwałość polskiej rodziny?**

(%)

	Raczej korzystnie	Raczej niekorzystnie	Nie miało wpływu	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	17	27	44	12	1100
Płeć					
Mężczyźni	18	25	47	10	524
Kobiety	16	29	41	14	576
Wiek					
18-24 lata	27	16	42	15	159
25-34	24	22	47	7	205
35-44	11	27	54	8	179
45-54	16	33	40	12	180
55-64	12	34	42	12	181
65 lat i więcej	12	30	39	19	196
Miejsce zamieszkania					
Wieś	16	25	45	14	410
Miasto do 20 tys.	18	22	51	9	151
20-100 tys.	21	30	37	12	215
101-500 tys.	14	37	36	12	171
501 tys.i więcej mieszk.	16	24	52	8	154
Wykształcenie					
Podstawowe	15	22	44	19	291
Zasadnicze zawodowe	16	31	46	8	282
Średnie	20	29	41	10	373
Wyższe	15	25	48	11	155
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	14	31	46	9	97
Prac.umysł.niż.szczebla	13	26	53	8	90
Pracownicy fiz.- umysł.	19	33	42	6	89
Robotnicy wykwalifikowani	19	28	42	11	131
Robotnicy niewykwalifik.	10	27	50	13	53
Rolnicy	32	24	38	7	33
Pracujący na własny rach.	22	17	53	7	41
Bierni zawodowo					
Renciści	13	27	40	21	106
Emeryci	13	32	41	15	253
Uczniowie i studenci	25	18	42	16	90
Bezrobotni	18	20	51	11	85
Gospodynie domowe i inni	30	27	41	2	33
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	14	33	44	9	155
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	16	27	47	10	75
sekt. pryw. poza rolnict.	18	25	48	9	279
prywatnym gosp. rolnym	29	25	37	10	43
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	23	28	43	5	66
301-500	15	29	45	12	103
501-900	12	30	45	12	237
901-1200	17	30	42	11	145
Powyżej 1200 zł	21	24	46	9	144
Ocena własnych war. mater.					
Złe	10	36	42	12	199
Średnie	16	27	44	13	527
Dobre	22	23	44	11	374
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	17	24	46	13	39
Raz w tygodniu	18	29	41	12	553
1-2 razy w miesiącu	15	31	44	10	199
Kilka razy w roku	18	20	47	15	198
W ogóle nie uczestniczy	13	22	55	10	110
Poglądy polityczne					
Lewica	22	27	45	6	126
Centrum	16	27	48	9	322
Prawica	16	31	44	9	355
Trudno powiedzieć	17	22	39	21	297

Tabela 14. Czy, Pana(i) zdaniem, w wyniku przystąpienia Polski do Unii Europejskiej **poczucie własnej wartości Polaków** raczej zwiększyło się, raczej zmniejszyło się czy też integracja nie miała na to wpływu? 1 - Raczej zwiększyło się; 2 - Raczej zmniejszyło się; 3 - Integracja nie miała na to wpływu

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	48	7	34	12	1100
Płeć					
Mężczyźni	51	8	33	8	524
Kobiety	45	6	34	15	576
Wiek					
18-24 lata	55	5	32	8	159
25-34	57	6	29	7	205
35-44	42	8	38	12	179
45-54	49	9	31	11	180
55-64	43	7	38	12	181
65 lat i więcej	40	6	34	19	196
Miejsce zamieszkania					
Wieś	38	8	38	16	410
Miasto do 20 tys.	53	6	34	8	151
20-100 tys.	51	6	34	9	215
101-500 tys.	47	7	33	13	171
501 tys. i więcej mieszk.	63	6	25	7	154
Wykształcenie					
Podstawowe	37	8	40	16	291
Zasadnicze zawodowe	42	9	36	13	282
Średnie	54	5	32	8	373
Wyższe	62	6	22	10	155
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	60	8	23	9	97
Prac. umysł. niż. szczebla	58	7	27	8	90
Pracownicy fiz.- umysł.	47	3	41	9	89
Robotnicy wykwalifikowani	47	7	35	11	131
Robotnicy niewykwalifik.	54	15	19	12	53
Rolnicy	29	8	35	29	33
Pracujący na własny rach.	59	4	34	3	41
Bierni zawodowo					
Renciści	29	10	44	17	106
Emeryci	44	5	35	16	253
Uczniowie i studenci	62	5	30	3	90
Bezrobotni	40	8	42	11	85
Gospodynie domowe i inni	49	10	34	6	33
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	54	9	29	9	155
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	54	2	30	14	75
sekt. pryw. poza rolnict.	52	8	31	9	279
prywatnym gosp. rolnym	34	6	30	30	43
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	36	8	47	9	66
301-500	50	9	31	10	103
501-900	42	9	38	11	237
901-1200	48	7	34	11	145
Powyżej 1200 zł	63	1	26	10	144
Ocena własnych war. mater.					
Złe	33	9	42	16	199
Średnie	45	7	36	12	527
Dobre	59	5	26	9	374
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	39	21	29	11	39
Raz w tygodniu	46	7	34	12	553
1-2 razy w miesiącu	47	5	36	12	199
Kilka razy w roku	53	3	35	9	198
W ogóle nie uczestniczy	51	10	26	13	110
Poglądy polityczne					
Lewica	58	7	32	3	126
Centrum	48	7	36	10	322
Prawica	53	8	33	7	355
Trudno powiedzieć	37	5	34	24	297

